

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség névére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányos számítottan.

Nyilttér példára 50 fillér.

Feloldó szerkesztő: ZRINYI KAROLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapkiadó: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	--

A béke felé.

Hadüzenetek, diplomáciai jelentések, jegyzékek... a minden újságolvasó okmányára egyre nő és világosabb háttérben, nagyobb horizontban, szélesebb összefüggésben látja az eseményeket, mint a régi világban egy miniszter, diplomata, hadvezér, vagy történéttrő. A háború példátlanul nyilvános főiskolája, szabad lyceuma a nemzetközi ismereteknek. Mindent tudunk és emberek, akik tízenkét hónappal ezelőt nem tudták miért drága a kenyér, miért szigorú a bank, mekkora helyet foglal el a nemzetközi politika minden országban akár belügyi költségvetésében is — ma tudják és szívt egy professzor hozzáértésével tudják, milyen gazdasági erők mozgatója a világot — ösmerik a tengerjog egész irodalmát, — tisztában vannak a semlegeség történelmi kifejlődésével — és látják az egész utat — sőt az egész alagutat, ami a békétől a háborúig vitt.

Látják az egész utat és most a forrás-kereső varázsvesszejével szeretnék keresni azt a másik utat, amelyik visszavisz a békéhez. Hogy kik, hogy miért, mikor, mennyiben hozták a háborút, azt tudjuk; hogy hogy keletkezett a háború, azt is tudjuk — most már azt szeretnék tudni mindenek, hogy hogyan lesz vége. A multakat fölidézték az archivumok rejtejt aktáit, hogy a jövőt megtudjuk, — ahhoz se kell álomfejtő... napról-napra, huszonegy órától — huszonegy órára meg van írva és minden huszonegy órában megjelent a folytatása. A ma eseményeiről szól és mégis a jövő útján vezet, a háború ágyútüzében születik minden betűje és mégis a béke előjöttelét hirdeti, nekünk szól és az unokáinknak is, vérnyomok jelez és benne aranykálászokat — a Höfer.

Nem kell történetfilozófiai mikroszkóp alatt olvasni minden diplomáciai jegyzékét — el kell olvasni a hivatalos jelentéseket: Katonáink győzelmese nyomulnak előre és diadalutjukban szinte elfogy a háború. A világ legnagyobb várát dőlnek le napok alatt; egy példátlan vízvételmi háló vezetett el napok alatt; százmilliók stratégiai vasutak jutnak a kezünkbe napok alatt; beláthatatlan országnyi utak maradnak mögöttünk napok alatt; a világ legnagyobb hadseregét szakítjuk ketté napok alatt. Hát mi következtethetünk mindezek után, ha nem a végleges győzelem?

A béke, a láthatatlan lovas, ott vágat a mi nagyszerű vitézeink nyomában és az entente álmódozhatik arról, hogy a tétire megint lesüllyeszti Európá népeit a hó alá — a háború dolgai már rég nem az entente igazgatósági és felügyelő-bizottsági ülésüin dőlnek el, de a mi győzelmeinkben és az entente legfeljebb azzal cisekedhetnek, hogy mégis — az ő területén. Mi győzünk

és győzünk és győzünk és maholnap csak arról lesz választásuk, hogy a végső összeroppantást akarják-e.

P. N.

Itália Törökország ellen.

A bűnnek az a kárhozható sajátossága, hogy méhében hordozza más bűnök csiráit. Az olasz hütlenséget kezdetül kezdve hatalmában tartotta az igazságot szolgáló Nemezis, amely nem ereszt el többé fojtogató karjaiból.

Aki a bűn útjára lép, csak vezekléssel menekülhet róla. De ehhez oly lelki erő kell, mely az olasz vezérférfiakból rég kiveszett.

Besétálni a védteleneknek vagy csak gyengén védteleneknek hitt tiroli és karintiai országutakon Bécsbe és Budapestre, közben briganti módra kifosztani a védtelen lakosságát, végül talján kökler pőzban mocskolatlan hősköklent kiállani az elrabolt porondra: erre lelkileg is, fizikailag is eléggé erősek lettek volna. De nem tudtak össze-szedni elegendő fizikai erőt ahhoz, hogy harmadrész annyi magyar és osztrák hőst lebirjanak, vagy lelki erőt ahhoz, hogy saját, félrevezetett népüket — a maguk aljasságának őszinte bevallása mellett — a veszteséges háború további folytatásának célanságáról felvilágosítsák.

Kecsegtette a könnyűnek vélt szákmányolás kilátásaitól, testtel és lélekkel lekötötték magukat az antánt ördögének és ez az ördög, aki most már maga is csunya kelepcebe került, többé nem engedi el őket, sőt reménytelen vergődése közben egyre hangosabban követelődzik. Követeli betartását annak az írásnak, mellyel az olasz eladta neki a lelkét.

Sikertelen támadásaitól lehangelve, ezer sebből vérezve, Olaszország kénytelen újabb háborús vállalkozásba fogni. A bűn megszülte a fiát. A halmozott bűn megtorlása pedig lehet, hogy késni fog, de elmaradni nem.

Tizezrszámra esnek el olasz katonák határaink előtt. Angolok és franciák hulláborítják a Dardanellák partjait; a hullámok, melyek körünyaldossák a vérátzata partokat, halk szájtógással rémmešeket rebegtetnek a tenger fenekéről, hol ezer meg ezer, tizezer és tizezer antánt harcos lette sírját, temetőjét.

Cadorna meteorológiai jelentéseitől eltekintve, valóban senkisem állíthatja, hogy az olasz hadsereg diadalról diadalhoz jut, az igazságnak mégis csak inkább megfelele a vereségről vereséghez való jutása. Legújabb vállalkozása épp elég alkalmas arra, hogy vereségeinek e sorozatát kiegészítse. A törökök készültek új vendégük illő fogadtatására. Neki is ki fog jutni abból, amiben

az előbb érkezetteknek oly bőséges része volt és van még ma is.

Fontossága a legfrissebb hadüzenetek legfeljebb az, hogy előreláthatólag sietelni fogja a háború befejezését. Inog már az antánt legerősebb tagja; a leglíványabbja most indul arra a kirándulásra, melyről véres fejjel fog hazakullogni. A többiek harcukedve is már rég lelohadt, csak csodákban biznak még és egyik a másiktól várja, hogy talán fogja neki felszolgálni a győzelem pecsenyéjét, mely a középponti hatalmak végleges letiprása, teljes kiirtása inycsiklandozó kóritésével lesz díszítve.

Oroszország megroppanva, Franciaország elernyedve, Anglia megcsalatozva Olaszországól kívánják az izletes pecsenye feltalalását; — Shylock Itália testéből követeli a »font hus-«, melyhez a maga tehetségéből hozzájutni nem tud. Kopogtatja az írást: s Italia kétségbeesésében, pénzügyi ziláltságában, mit tehet egyebet? a Dardanellák elé is elküldi fiait, siettetvén így a véres drámat végső fejezetéhez.

Süti Italia a pecsenyét, de nem fogja megenni. A mi számunkra süti, mi fogunk belőle lakmározni, mégis neki fog a gyomra megfájdulni tőle.

20 vár és 6 erőd bevétele.

Breszt-Litovszkkal egy erős orosz fegyvergyűjtőhely esett el. Az orosz záróállanck egy új szeme, egyike az utolsóknak pattant szét és ismét elvettünk az ellenségtől egy nagyobb, hadtömeggel összevonására különösen fontos pontot.

Várak megvívása dolgában a szövetségesek csapatai a háború kezdete óta utóterhelten eredményeket értek el. Nyugaton 9 vár került a kezünkbe: Lüttich, Namur, Longvly, Montmedy, Le Fère, Laon, Maubeuge, Antwerpen, Lille, azonkívül 6 erőd: Manonvilliers, Ivette, Les Ayvelles, Hirson, Condé és Camp des Romains. Keleten az oroszok 11 várat veszítettek el: Libau, Rozan, Pulstusz, Ivangorod, Varsó, Osztrolenka, Kovno, Novogeorgievsk, Oszovic és Breszt-Litovszk. A belgiumi és franciaországi erőfített helyek elfoglalása a háború első tiz hetére esik, az orosz várak megvétele, Libaunak május 8 án történt megszállásától elteltintve, az első háborus év végére esik.

Az időközben mindenütt szerzett tapasztalatok ellenére a kép alapvonásaiban változatlannal marad. Egyik erősség sem tud ellenállni a szövetséges csapatok rendszeres ostromának. Rövid időn belül áldozatul esnek a védőművek és a védőcsapatok idegei az osztrák, magyar és német ágyúk rettenetes hatásának. Lüttichet meglepésszerű rohammal, Namurt öt napos, Meubueget két napos lövésű és Antwerpen, a világ legerősebb várát, tízenkétnapos ostrom után aránylag gyenge csapatok által foglaltuk el az ellen-

szálás elvégzésére szeptember hó végéig terjedő időben 14 napi szabadságot kaphatnak. A szabadságolás százkilhallgatáson kérdendő, vagy a hozzátartozók által kérvényileg, a járási hatóság utján, közvetlenül az illetékes pótzászólnájánál, eszközölhető ki. A katonai parancsnoksághoz intézett kérvények mellőzhetnek.

— **Kinevezés.** A vashegyi áll. el. népiskolánál üresedésben volt tanítónői állásra a vallás-és közokt. ügyi miniszter Beér Vilma okl. tanítónőt, néhai Beér Ferenc volt csáktornyai tanítóképző-intézeti vezetőnő leányát nevezte ki.

— **Adományok.** A Vöröskereszt egylet csáktornyai főlkája részére újabban a következő adományok folytak be: Kayser Ilona úrhölgy gyűjtése 1967 K, Fehér Rózsika és Magduska nővérek gyűjtése 40 K s Czukor György 4 K. Székely Ferenc katonai élelmezési vállalkozó pedig 50 K-t juttatott nevezett célra, mely adományt, Öfelsége a királyi születésnapjára évfordulója alkalmából a háború tartama alatt havonként állandóan megújít. A csáktornyai vasuti üdülő állomásának Friedrich Emilné 16, Boleratzky Gyuláné, Mayer Hermanné és Steinberger Ferencné 10—10 K-t adományoztak. Fogadják a nemeslelkű adakozók az elnökségek szívélyes köszönetét.

— **Előléptetés.** Öfelsége a király, Vranicsics Károly 101. gyalogezredbeli századosát, Vranicsics Károly volt csáktornyai főszoalbíró fiát, őrnaggyá léptette elő.

— **Állandó mozgó.** A Rákóczi-utcai állandó mozi má másóra a következő: mozgófénykép hetiszemle az északi és déli harcterről; Gyula és suffragettek (humoros jelenet); A vörös tonony (színmű 3 felv.); Cinessino, a gyermektolvaj (bohózat); Álom volt (dráma 1 felv.).

— **Távíratok az Oroszországba.** A svéd királyi táviró igazgatóság közli: Az Oroszországba címzett vagy Oroszországban feladott táviratok csak akkor továbbíthatók, ha orosz, angol, vagy francia nyelven vannak megfogalmazva. A német nyelv használata Oroszországba szánt vagy ott feladott magántávíratokban, továbbá oly táviratokban, amelyek Oroszországon át mennek, nincs megengedve. Kivételet tesznek azokkal a sürgönyökkel, melyeket a Vörös Kereszt Egylet Oroszországban internált magyar és osztrák hadifoglyokkal vált.

— **Jelentkezzenek a rokkantak.** A háború elején lehetetlen volt a háború összes rokkantjait szakszerű orvosi kezelésben részesíteni. Hiányoztak erre nézve a kellő tapasztalatok és berendezések. Újabban az állam minden lehető elkövet, hogy minden rokkant és béna kellő gyógyításban, oktatásban, esetleg műveltségben, segítő eszközökben részesüljön. A miniszterelnök körrendeletet bocsátott ki, hogy a már kórházi kezelés alatt nem álló sebesültek, rokkantak is jelentkezhetnek szakszerű kezelés végett.

— **Tilos a harcterre utazás.** A belügyminiszter Nagykanizsa városához érkezett leiratában ismételve felhívja a hatóságokat, hogy a harcvonalban levők hozzátartozóinak utazási igazolványokat ne adjanak, mert azokat a kormánybiztosok nem láttamozhatják. Hozzártatózók látogatásáról le kell tenniük, mert szigorú tilalom folytán csak maguknak okoznak fölösleges fáradságot és költséget.

— **Újabb termésjelentés.** A földművelési miniszter nem adta ki legújabb ter-

mésjelentését. Az időjárás két hét óta mióta a legutóbbi jelentés megjelent, ismét változó, hűvös és tulságos csapadékus volt. Ez az időjárás erősen befolyásolta a betakarítás és cséplés munkálatait. A tengeri fejlődésre azonban az utóbbi hónapok időjárása igen kedvező volt, a bevetett területen becslés szerint 49,120.000 métermázsza szemes tengeri remélhető. A burgonya állatában jól fejlődött. Katasztrális holdanként 63.5b, összesen 59,380.000 métermázsza várható. Cukorrépa 25,500 000 métermázsza, ami a tavalyi terméshez képest erős csökkenés, a vetésterületek nagymérvű redukációja miatt. A takarmányrépa fejlődésében az utolsó két hét alatt javulás állott be. Általában jó közepes termésre van kilátás. A kerti vetemények fejlődése mindenütt kielégítő. A bab erőfélben van. Az egyéb hüvelyesek fejlődése kielégítő. A legelők mindenütt szépek és bő táplálékot nyújtanak a jószágoknak.

— **Felmentett tanító.** A honvédelmi miniszter Kősz János sziszabadkai áll. isk. tanítót a népfelkelői szolgálat alól bizonytalan időre felmentette.

— **Zalai Krónika.** Érdekes munka jelenik meg Nagykanizsán. Halis István, a vármegye jeles krónikára, vállalkozott a hálás feladatra, hogy a vármegye területén parlagon heverő történelmi eseményeket a feledéstől megóvva Zalai Krónikában összegyűjtse. Halis István értékes munkát végez, amikor az ezerféle mozaikból tarka kaleidoszkopot gyűjt össze. Kartársaink emléke, kiválóbb embereink törekvései, életök folyása, jellemző eseteik, írónk kerülnék bele a gazdag gyűjteménybe, hogy a feledéstől megmentessék. De helyet találnak a krónikában a népszokás, néprajz, nyelvsajátság, földrajz mellett régi épületek, várak ismeretése, ásatások eredménye, régi íráskor és könyvek. Sőt ki fog terjeszkedni a szerző a mostani világháború eseményeire is, már t. i. azokra, amelyek a zalai katonákkal összefüggésben a vármegye régi jó hírét öregbítené fogják. A munka a Zala nyomda r. t. kiadásában jelenik meg három havonként öt-öt füzetből álló kötetekben a 10 K. A munka csak annyi példányban jelenik meg, ahány előfizető lesz. Az első füzet tartalma a következő: Az emlékezés országból; A cserszegi gárda; Füssy Tamás; Jellasi Ferenc báró; Illés Feren; Jegyzetek a felsőcsatári apátságáról; Kaiser József; Katonadalok; Büvös papírok; Havas Hugó; Hü megrása az 1663. évi háborúnak; A kanizsai Mester Emberek; Projectum; Céh zászló; Pecsételek a kanizsai ízr. iskolában; Zalamegyei bandérium 1790 ben; Szabó Lajos dr.: Nagykanizsai nyelv. járás. — Az előfizetési pénz Halis István Nagykanizsa címre küldendő. A könyv az előfizetők neveit közölni fogja.

— **Hova lehet táviratozni Galiciában?** Mint a Bud. Tüd. jelenti Galicia következő helyeivel a magántávíratforgalom megnyílt: Budowa, Bogumilawice, Brzesko, Ciekowce, Czuhow, Dabrowa, Glińnik maryampolski, Gorlice, Gromnik, Grybów, Krinica, Lahowa, Lipnica murowna, Musznya, Okocim, Radlow, Tuchow, Wojnicz, Zabno a. d. Zaborow. Zakliczyn és Zegiesłow. A felsorolt helyekre tehát magántávíratok ismét küldhetők, illetve onnan érkehetnek.

— **Rendelet a vasárnapi munkaszünetről.** A kereskedelemügyi miniszter a háború kitörésekor felüggesztette a vasárnapi mun-

kaszünetet és megengedte hogy a kereskedők egész vasárnap nyitvatartsák üzleteiket. Most új rendeletet bocsátott ki, amely aug. 20-án lépett életbe. A rendelet szerint az élelmiszerüzletek reggeltől déli 12 óráig, délután pedig 6 órától fél 9-ig árusíthatnak. Idetartoznak a szatócok, a fűszeresek, bodedégek, a hentesek, vaj és sajtkereskedők stb. A többi üzletek, mint a kézművesek, aranyművesek ruhakereskedők stb. amelyeknek béke idején egész nap zárva kellett tartaniuk, most déli 12 óráig árusíthatnak. Azok az üzletek pedig, amelyek béke idején egész vasárnap nyitva voltak, tehát a vendéglők, kávéházak, pékboltok, zöldség- és cukorka kereskedések, cukrászdák, az új miniszteri rendelet értelmében a háború tartama alatt továbbra is egész nap nyitva lehetnek.

— **Szőlőtermés a Dunántúlon.** A tapolcai szőlészeti felügyelőség jelentése szerint Zala, Veszprém, Győr és Komárom megyékben az utóbbi napokban tartott esőzés s az annak nyomán támadt hűvösebb időjárás káros hatással volt a szőlő fejlődésére. A peronoszpora és a lisztharmat is jelentékeny károkat okozott. Ennek dacára is bőséges termés várható. A bor hektoliterenkint 60—70 korona.

— **Drágább lett a tankönyv is.** Az új tanév kezdetével a szülőket kellemetlen meglepetés fogja érni. A tankönyvkiadók szövetsége elhatározta, hogy minden tankönyvnek az árát felemeli tíz százalékkal, s ezt az elhatározását már végre is hajtotta, még pedig a tankönyvkereskedők eredeti ártiméltikája szerint. Ugyanis a tíz százalékos emelés úgy értelmezendő, hogy minden megkezdett korona után 10 fillér az áremelés. Tehát a 60 filléres könyv ára ezennél 70 fillér lesz, az 1 korona 20 filléresé 1 korona 40 fillér, a 3 korona 20 filléresé 3 korona 60 fillér, és így tovább.

— **A szuperfoszfát hatása a tengerinél.** Valóságos honmentő főelelmiszerként sietett a háború időskben a tengerliszt segítségével; okszerű művelésére tehát a jövőben az eddiginél is nagyobb gondot kell fordítanunk. Követendő példaként álljon itt számunkra Bács-Bodrog megye szép eredményű tengeritermesztése, ahol egyebek között a jankamajori gazdaság szolgált és téren követendő példát, ahol a katasztrális holdanként alkalmazott szuperfoszfátot 6 mm.-nyi terméstöbblet érte el, szemben a jól megmivelt, de trágyázatlanul maradt tengeriföldek termésével. A mű trágyára fordított kiadás holdanként nem haladta túl a 18 koronát. A szuperfoszfát e mellett nem csupán a termést fokozta, hanem az amugy is késői érésű lófogu tengeriföldék érését pár héttel korábbá is tette. Egy méter sortávolság és négyzetes ültetés mellett vetőmagul katasztrális holdanként 8 kiló lófogu champion-tengerit használtak, s azt a tulajdonságát nagyon is szem előtt tartották itt is, hogy a tengeri igen sok nedvességet követel. amit úgy lehet biztosítani, ha földjét jó mélyen és porhanyóra megmunkáljuk. Végül a tengerinél a műtrágyának földdel elkeverten való fészkesbeszórása mindenkor eredményesebbnek bizonyult, mint az egyéb módon végzett műtrágyaiszórási mivelet.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
PATAKI VIKTOR I SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Luck festunga smo zadobili.

Minsk i Pinsk. Ruski oficiri. Pri Kuropatkinu. Na isonzo frontu. Život festungov. Do Ažije budo rusi retirěrali. Bulgaria. 117 talijanskih ladjih. Rusi su straho za Kiev. Bežiju iz Petrograda. Dvë jezero ljudstvo vu morju. Rusi i Romania. Diplomatiški boj na Balkanu. Dva dni 25 jezer mrtvih vu Dardanelli. Sbili smo ruse iz Galicije. Srbia je straho od Hindenburga. Grodno festunga rusi sprazniju.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Vu prošlim tjednu su naši nemški šeregi opet velike napredke dostigli. Prevezli su festunge Osovec i Movel zvane, a kaj je najznameniteše, Brest-Litovsk zvanog festunga i to 26 ga augustuša. Ov festung bil je najjakši i najznameniteši ruski festung. Rus se je vre od zdavnja grozil, pak vu svojimi novinami kričal:

»Čekaj nemeć, magjar, austrijanec! budem ti vre dal! Samo dođi ti do Brest—Litovska, tam te vuništim do kraja!»

Pak je svojju najveksu vojsku do ovog festunga nazaj potegnul i tam čekal nas i nemeć. Naši vojniki su 17 ga augustuša dostigli okolicu Brest-Litovske i odmah počeli one menjše 14 pred festunge bombardirati, koji okolo glavnoga festunga stojiju. Drugi den su naši honvėdi 5 menjših festungov prevzeli. Na drugoj strani pak je nemeć navalil na neprijatelja i na njegove menjše festunge, koje je takaj prevzel. Jeden del ruske vojske moral je retirěrali da ga neobkoliju, a drugi se je vu glavni festung potegal.

Vežda su naši i nemški viteži svi proti glavnomu festungu išli i prevzeli ga. S tem je rus izgubil svoju najjaksu tvrdjavu, s kojom se nam je grozil. Put naše i nemške vojske je slobodeh vu sredinu Russije. Još tri festunge ima rus, ali ovi vre nikaj ne računaju. Rus bude jih brzčas predi ostavil, tak da mi ne budemo s njimi posla imeli.

Važno je, da su naši šeregi vre tak blizo došli do glavnog grada Russije, Petrograda, da je do njega s brzim-vlakom jednu noć moći dođi.

Car i velikaši se vre seliju iz Petrograda i bežiju dalje nutri vu svoj orsag, da nebi vu naše ruke došli.

Premislimo si malo, kak je pred jednom letu bilo? Onda si je rus gizdavo na presa vudril, pak celomu svėtu na znanje dal, da bude za par mesecih njegva vojska vu Berlinu, Beču, pak vu Budinpešti se se-

tala. Mi ne smo nikaj rekli. Niti ne smo mislili na to, da bi naša vojska blizo Petrograda mogla dođi. Zaufali smo se vu Boga, pak smo se branili, kak smo se mogli.

Onda je nemeć po malen odzel belgijanske, pak francuzke festunge svega skupa devet a potlam nemeć i mi odzeli smo jedenajst ruskih festungov. Svi belgijski, francuzki i ruski festungi su tak tvrdo i jako zazidani bili, da je človek misliti moral, da nema takvoga šerega, koji bi gda prevzeti mogel ove prejake festunge. I to si je za to svaki mislil, ar nije poznal onu moć, koju nemški štuki četerdesetaći i naši tridesetaći imaju.

Vežda vre čeli svėt zna, da nema takve jakosti na zemlji, koje kuglje ovih kanonov ne bi predrle. Da su nemeći i mi takve štuke napraviti mogli, tomu je znanost zrok. Iz toga se vidi, da smo vu znanosti bolje na prej došli, kak rus, francuz, ili englez, ar smo se vućili i navėk napredovali i vu taborskih poslih. Drugo je, da na nemeške i naše vojnike ne treba odzaj za hrblom strėlati, da naprej idu, ar naši i nemški vojniki sami od sebe ideju naprej, ar pred sobum imaju ljubav svoje domovine i svojega naroda. Naši i nemški vojniki su pravi viteži, hrabri junaki, s kojima se štimiti moremo. A pred pravimi viteži nema nikakve zapreke, niti pak teškoće.

Iz toga se vidi, da je znanost i vitežtvo zrok tomu, da nam na bojnomo polju dobro ide i da budemo za malo vrėme do kraja preobladati mogli sve naše neprijatelje i diktuvati jim takov mirni kontrakt, kakvoga mi hoćemo. Hvala budi Bogu, došlo je vre vrėme, da vre slobodno na to mislimo.

Septembra drugoga posleniki iz svih magjarskih i horvatskih varmegijih budu vu velikoj paradi pod vodstvom grofa Tisza Istvana ministerpredsednika pred Njegovoga Veličanstva, našega kralja išli vu Beč, gde budu se mu naklonili i prama kralju svojju istinsku odanost izrazili vu tih teških vremenih. To bu lėpa i važna svečanost, s

kojom našim neprijateljem dokazati hoćeju, da su magjari i horvati, tak takaj i druge narodnosti složni i jednaki vu ljubavi i odanosti prama kralju i domovini. Naj vidiju neprijatelji, da smo vu ovih težkih vremenih svi skup pripravni, ako je treba, još više alduvati za kralja, pak za našu domovinu.

Na talijanskom bojnomo polju se je vre osvedočilo, da je naš najnovėši neprijatelj jako slab i proti nam nikaj nebu mogel napraviti. Oni 200 jezer vojniki, koje je do vezda izgubil, mu jako faliju. Bude mu još i gorje išlo. Pri San-Martino zvanom mestu su probali prošlih dneov vdrti prek granice, ali su biti bili, pak su se morali nazaj potegnuti. Pri tirolskoj granici, pri Tonale zvanom mestu, pak pri Lavarone zvanom bregu, koje na meji stojiju, su talijani takaj probuli prošli tjeden prek granice dođi, ali su jih naši šeregi odirali.

Srbi i naši su vu prošlim tjednu skoro svaki den jeden na drugoga strelali prek Dunava. Osobito vu Pančovi su srbske kuglje i nekoliko ljudih vumorile. Naši kanoneri jim ne su dužni ostali. Na črnogorskoj meji pri Bilecu je neprijatelj probal vu Hercegovinu dođi, ali naši vojniki su jih nazaj iztirali, med tem vno go srbov postrelali.

Pri Dardanellah je francuz, pak englez počel navaljivati na turćine, da na suhoj zemlji prevzemeju njihove festunge, koji na vu Konstantinapolju vodeći morski put paziju. Turćini su se hrabro držali i neprijatelju velike kvare napravili. Pri Anafordu samo pri jednom jarku su turćini 500 mrtvih francuzov pobrali. Turćini su takaj vno go francuzov i englezov polovili. Zo ide francuzu, pak englezu i ovdji, za to zoveju talijana na pomoć. Vežda francuzi, englezi i talijani hoćeju s 62 velikimi morskimi ladjami opet na morskono putu dođi do Konstantinopolja. Tomu se veseliju nemeške, pak naše podvodne ladje, ar budu barem imele kaj prevrtati.

Vu Francuzkoj je sve tiho. Negda, neg-

Belgijanci i rusi jako su se stimali svojem festungi, kak je Lüttich, Namur, Antwerpen, Kovno, Novogeorgievsk i Brest—Litovsk, jerbo su za ove tak mislili, da nebudu nigdar propali. No, to su samo bili festungi. Denes su već ne, jerbo kak su naše i nemške štuke prednjimi nastavili, odmah njim je skradnja vura došla. Sad se mi štimamo, ali s našemi možari, koji nepoznaju nikakvoga festunga.

KAJ JE NOVOGA?

Žalosten stališ življenja.

Z tabora nam deca
Pisma pošiljaju,
Žuhkami suzami
One zapiraju.

Piše sinek otcu
I majčici svoji!
Molite se Bogu
I majki Mariji.

Kaj sem vas bantual,
Sve mi opostite,
Brati i sestrice
Bogu se molite!

Oženjeni ljudi
Pisma pošiljaju,
Žene i dečicu
Ljepo pozdravljaju.

O tuvarošica,
Verna pajdašica!
Ljepo te pozdravljam
Tak i vas dečica

Koje smo vas domaj
V žalosti stavili,
Molite se Bogu
On je milostivni

Mi je tužni ovdi
Nemremo moliti,
Samo si vu srcu
Moremo zdehnuti.

Kotor.

Margyetko Marton.
csizmadiamester.

— **Novo sreberne korune.** Iz Beča javiju, da orsacki bank počemši od augustusa 15 ga nove sreberne korune bude vu promet pušcal. Nove sreberne korune drugo formu kipa imaju, na drugoj strani pak med vñcom ov broj stoji „1914—1915“. One korune, koje su sad vu prometu, nuter je budo potegli. Po novembra 15 ga samo tuliko bude bank za stare korune platil, kuliko je čisto srebro vrédno. Sad itak sve posud skrite korunicice na svét budo doše, jerbo od novembra 15 ga nebudu vrédnost imale.

— **Najstareših regrutov štelinga.** Od 1865 ga leta, do 1872-ga leta rođenih gardistov vu čakornjajnskimi kotaru vu ovim redu bude štelinga: Septembra 22-ga Belica i Drávacsány, 23 ga Bottornya i Drávavásárhely, 24-ga Csáktornya, 25-ga Csáktornya Vidéke, 27-ga Drávansgyfalva i Murasiklós, 28-ga Felsőmihályfalva i Muraszentmárton, 29-ga Muraszerdahely, 30-ga Stridóvár i oktobra 1-ga Vizszenzyörgy. Csáktornya varašu bude štelinga i počne se svaki dan ob 7 vuri.

— **Komu je mrtev glas bil.** Žalostni glasi su došli od Antal Mihály bogyári stanovnika Lajoš zvanoga sina. Poznanci na glas su dali roditeljom, da Lajoš je slavno smrt podnesel na bojnomo bolju

za domovinu. Otec je od velike žalosti vumrl. Nekoji dan došla je karta, koju je Lajoš sin pisal iz Russije juliña 10 ga, da je hvata Bogu zdrav i živ i da je već jedno leto vu ruskom sužanstvo.

Vnogi i vnogi je još živ, za kojega se vezda, kakti za mrtvoga tugujeju. Neje smeti taki na prve reči sve veruvati.

— **Ruski oficir.** Augustaša meseca vu velikim pobegu ruski šereg vnogo visokih oficirov je zgubil. Ruske novine same pišeju, da zgubili su četiri generale, jedenašt ezredešov i još jeden čeli čoport jih je vu lestini, koja odmrivih glasa daje. Od Cholma na sever samo jeden pešicki regiment sam je sedemnašt višeh oficirov zgubil.

— **Pri Kuropatkinu.** Kuropatkin je bil ruski vodja vu ruskim japanskim boju; jeden novinar ga je pohodil vu Toriptša varašu gde lépo gospodarstvo ima. Ruski novinar popital je glasovitnoga generala, kaj misli od dnešnjega boja. Kuropatkin odgovoril je, da svaki dan sve prečita, kaj se boja tiče, ali pokedob on denes vu sužanosti živi, niti svojom familijum se nigdar ne spomina od boja. General pokazal je svoje lépo gospodarstvo, lépo je podvoril novinara, ali čeli dan neje jedno reč pregovoril od boja.

— **Statrium vu Szentpétervaru.** Soldacko zapovedništvo na čelo okolicu je statariuma odredilo. Svi stranjski, najmre pak polaki i židovi vun moraju oditi iz varaša. Svaki dan vnozina ljudstva skočaju rusi. Iz Szentpétervara orsackoga banka su već vu Moskvu spravili. Cesarske kastele takodjer sve su spraznili i pohižtvo vu Moskvu zvozili. Vu glavnim varašim veliki je glad, najmre pak meso fali. Vu varašu svaki dan 3500 marhe bi nucali, dotirati pak samo 150 falatov moreju. Vu kak zločestim položajim je ruski orsag i stoga se vidi, da su odlučili još jeden milliard bankih vudriti, koje već i tak malo vrédnost imaju. Za sto rubelov bank samo dvajstipet rubelov platiju vu srebri.

Rusi branili budeju glavnoga varaša. Svrho toga na Balti morju sve ladje su skup pobrali i pred Szentpétervar poslali. Ako nemci preobladaju ovu flottu, čisto lahko ulaziju vu glavni varaš.

— **Do Azije budo rusi retirerali.** Iz Riga varaša već pred nekojim lijednom presilili su sve fabrikante vu odsnutrašnji orsag i to vu Charkov okrajaju. Takvo naredbu su takodjer i svi oni dobili, koji su po fabrikah delali. Vu Charkowi okrajini su već vnozina fabrikah počeli zidati, kad su fabrikanti opet zapoved dobili, da nesmeju ovdi ostati, jerbo to je vezda nevarno mesto, neg se naj odmah na granicu Azije, tojest do Ural zvanoga brega preseliju i tam naj zazidjeju fabrike. Svrho toga zanemotoga glasa mislimo, da niti ruski šeregi nebudu predi postali, doklam do Azije nebudu došli.

— **Bulgaria ima osemstojezer soldati.** Naši i turski neprijatelji, najmre pak rusi nesramno zahtevaju od Bulgarije, naj se odmah navali na Turski orsag, na on orsag, koj već deset mesecov znami skup tak slavno vojuje. Razmi se, da ovu nesramno zahtevanje neje se čulo vu Bulgariju, koja za vezda osemstosedemdeset jezer soldacija ima, i koja denes negdašnjega svojega neprijatelja jako poštuje. Rusi ta-

kodjer i to su zahtevali od Bulgarije, da Srbijom skup naj se odmah navali na Austrija-Magjarsko. Bulgaria niti neje se oglednola na ove bludne zapovedi, neg je mirna i neutralna ostala. Po vremeno se je s Turskim orsagom lépo mirno naravnala. Bulgaria je jedina na Balkanu, koja neje se med naše neprijatelje mešala, neg zapravo je imela za turčini s kojemi se je i naravnala. Dobila je sve onu, kaj je Turski orsag mogel dati. To je prvi uspjeh talijanskoga i turskoga boja.

— **Odišlo je 117 talijanskih ladjih.** Iz tarentoi morskoga postajališta odišlo je minući lijedan 117 talijanskih ladjih, soldacijom na kladjene. Šestnašt taborskih ladjih je sprevadjalo ove ladje koje soldaciju i municiju su pelale vu Dardanelle. Vu postajalištu nezmero naroda ga bilo, koji su nemo gledali kak odvoziyu vu tudje mestu njihove sine i otce. Svi su znali da tak iz Brindisi, kak iz Tarento sve ladje vu Dardanelle ideju.

Došel je već glas, da su ladje doše već domesta i odmah su počeli soldaciju vun spravljati. Štem je Talijanski orsag jako vu hudi položaj došel, jerbo iz Nemškoga na glas su mo dali, da kak se prvi stuk iz talijanske ladje sproži, odmah mu boja poručiju. Dakle nemci samo to čekaju, da se talijani počneju na turčine strélati, onda odmah i oni poručiju boja talijano, koji neznaju, kak hudi koradžaj su napravili, kad su na englezku zapoved vun Dardanelle odišli.

— **Bežiju iz Szentpétervara.** Glasi su došli iz Szentpétervara, da tam strahovitno zločesti je položaj, jerbo stanovniki občinito misliju, da vu bližnjim vremenu nemci se navali budeju na ruski glavni varaš i poleg toga na velike čopore bežiju vun iz varaša. Zadnje dane već kak stojišter stanovnika je odišlo iz glavnoga varaša.

— **Rusi su straho za Kiev.** Rusko zapovedništvo odlučilo je, da Luck festunga sprazni, jerbo ostrak-magjarski šeregi iz nenada predri su ruskoga fronta pri Dnjester vodi. Poleg toga iz Kiev ruskoga varaša dan i noč se seliju vun stanovniki, jerbo tak misliju, da sad je našim prvi cilj, da ulaziju vu Kiev. Rusi i sami se ktomu pripravljaju i tak ravnaju svoje spotrte regimente. Iz romanske granice vu Bessarabiji vnogo regimentov su zeli i proti Kiev varašu poslali.

— **Dvě jezero ljudstva vu morju.** Royal Edward englezku ladju na Egei morju jedna nemška pod vodom plivajuća ladja je potopila. Englezka ladja soldaciju je vozila vu Dardanelle, kad je torpedo dobila. Times englezke novine same pišeju, da na ladji prvi dvě jezero soldatov je bilo, koji skorom svk do jednoga su se potopili. Nemške podvodom plivajuće ladje su već strahovitno vnogo englezkih, francuzkih i americkanskih ladjih potopile, na kojih se je opet vnozina naroda vuništilo.

— **Diplomatiški boj smu već zadobili na Balkanu.** Odsuvnašnje novine, najmre pak neutralnih orsagov tak pišeju, da rusko retiriranje je jako stržnilo Balkanske države. Najmre pak sad, kad vidiju, da ruski šeregi čisto su spotrte, već sami balkanci ne tajiju, da od Russije nikaj nemoreju dobiti. Srbi takodjer vidiju, da ruski orijaš prehitl se je i denes sam sebi nemore pomoći, takodjer nemore niti na ško-

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	35—
Rozs	Hrz	25—
Arpa	Ječmen	27-50
Zab	Zob	27-50
Kukorica uj	Kuruza suha	26—
Féher bab uj	Grah beli	36—
Sárga bab	Grah zuti	36—
Vegyés bab	Grah zmešen	36—
Kendermag	Konopljeno seme	50—
Lenmag	Len	50—
Tökmag	Koščice	40—
Bükköny	Grahorka	28—

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca háza broj 18. poleg Kraljovskoga suda.

Ima takaj trgovinu **VAPNA**,
od najbolše vrsti.

Koji treba zazidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalešu cěnu. Koji treba cěli vagon dobi vapno čisto fal. Trži cěpanoga suha bukova drva ilapora na vagu.

568 93—9

Házmesteri állásra

egytisztességes házaspár kedvező feltételek mellett kerestetik.

Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.

Za

kućemeštra

jedna poštena supraž pol-jeg povoljne uvjete se išće.

Obiljneše pri izdateljstvih naših novini.

Ugyazertuen havati a harterena küzdöknel és általában mindenkinél mint legjobb **fájdalomcsillapító bedörzsölés** megküles, rheuma, kösvény, influenza, torok, mell- és hátfájás stb. esetekben Dr. Richter-fele **Horgony-Liniment**, oapnici oompos. **Horgony-Pain-Expeller** pótléka. Üvege K — 80, 1 40, 2—.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlanhoz” címzett Dr. Richter-fele gyógyszerárban, Prága I., Ellisabethstr. 5. Töpesnkénti ártóköldés.

100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjat oltó, csekély költséggel bárki által készíthető. Kaphatók: ananas, alma, grenadine, málna, muskotálykörte, borsosmenta, narancs, waldmeister, meggy. Sikertelenség kizárva. Ezek a házi italok nyáron behűtve és télen forralva, rum és pálinka helyett élvezhetők. Az alkatrészek ára pontos előírással együtt utánvétellel bérmentve K 450. Öt ilyen adaghoz 1 adagot ingyen adok. Gazdaságok, gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb. számára megbecsülhetetlen, mert a munkás felfrissül, nem részegedik meg tőle és munkaképessége nem csökkenik. **GROLICH JÁNOS**, Angyal-drogéria Brünn 618 szám (Morvaország).

523 4—20

STOCK-GOČNAC MEDICINAL

SZAVATOLT
VALÓDI
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK GÖZ-
pároló telepéből Barcelona

COGNAC-GÖZFÖZ-
DE, ÁLLANDÓ HI-
VATAL. VEGYI EL-
LENÖRZÉS ALATT

519 12—56

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

„Perpetuum“

egyetlen barnaszénnel fűthető folytonégő KÁLYHA.

A jelenkor legjobb kályhája! Legtakarókosabb fűtés! Teljesen szagtalan! Éjjel-nappal egyenletes kellemes meleg! Pontosan szabályozható hőmérséklet! Nincs korom! Nincs salak! Nincs por! Nincs kezelés! Évenként csak egyszer kell befűteni!

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjáni gépgyár és vas-öntő RT.

531 3—5

BUDAPEST, VI., ARÉNA-ÚT 128.

A világháború összes térképei

(Európa, Szerbia, Oroszország, Franciaország, Törökország és Olaszország) különféle kiadásban és nagyságban kaphatók:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyv- és papirkereskedésében, Csáktornyan

Intervóban-Telefon 34. szám